

Arkeologisk förundersökning 2014

Lilla Jordberga 4:47, fornlämning 38:1

HUSBYGGE

Källstorps socken, Trelleborgs kommun
Skåne län

SKÅNE
ARKEOLOGI

Skånearkeologi
Rapport 2014:12

Per Sarnäs

Arkeologisk förundersökning 2014

Lilla Jordberga 4:47, fornlämning 38:1

HUSBYGGE

Källstorps socken, Trelleborgs kommun
Skåne län

Skånearkeologi

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk förundersökning 2014

Lilla Jordberga 4:47, fornlämning nr 38:1

Husbygge

Källstorps socken, Trelleborgs kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2014:12

Författare: Per Sarnäs

Grafisk form: Anders Gutehall

Omslagsbild: Per Sarnäs

Tryck: Holmbergs i Malmö AB

© Skånearkeologi 2014

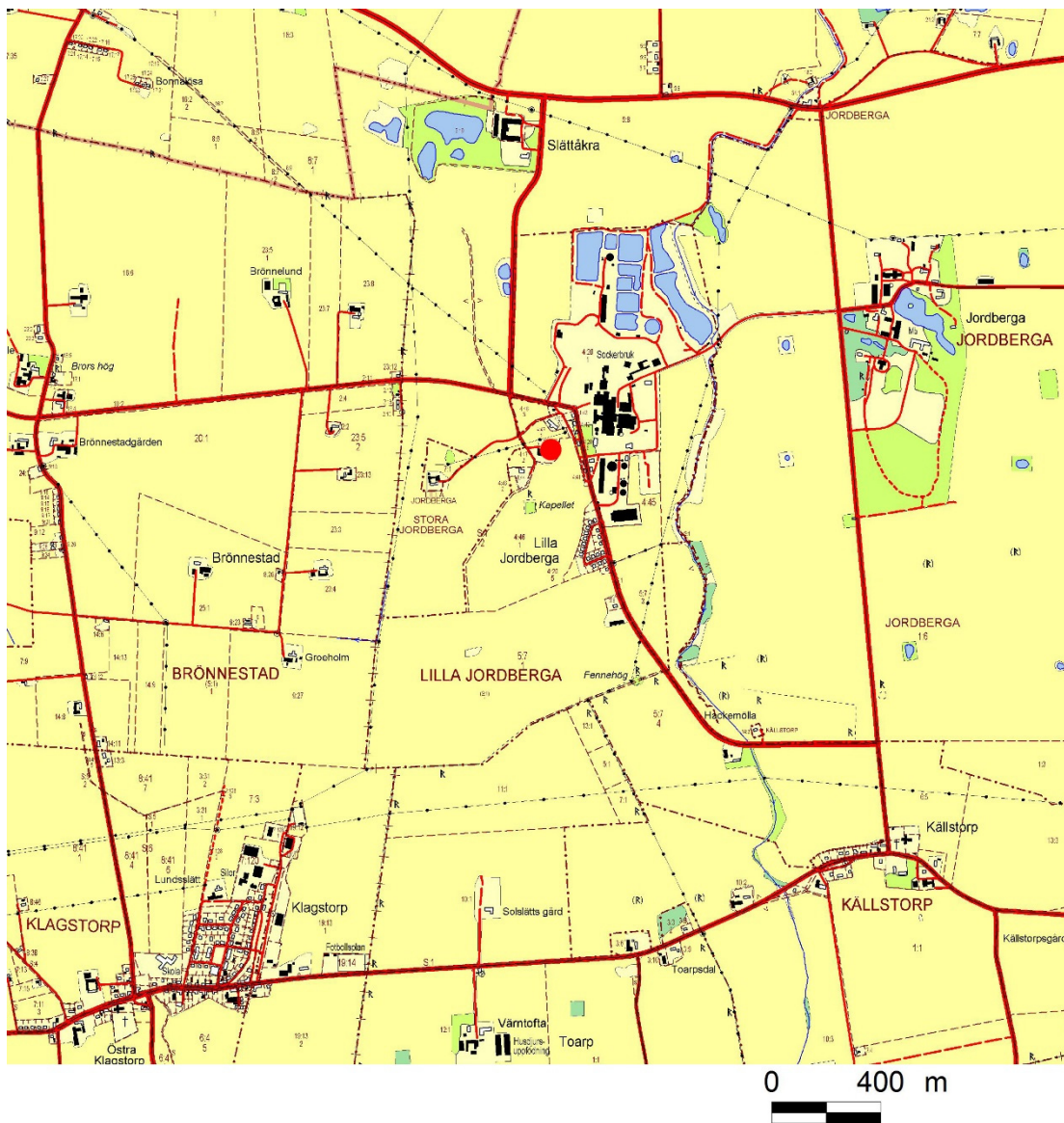
Innehåll

Inledning	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Undersökningsresultat	6
Referenser	7
Tekniska och administrativa uppgifter	8

Figur 1. Karta över Skåne med Trelleborgs kommun blåfärgad.

Figur 2. Karta över del av Trelleborgs kommun med platsen för undersökningen markerad med röd fylld cirkel.

Inledning

Med anledning av att Aerosupply Scandinavia AB planerade uppföra en byggnad på fastigheten Lilla Jordberga 4:47 som ligger inom den medeltida bytomten (Källstorp 38:1) beslutade länsstyrelsen i Skåne län om en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning. Förundersökningen utfördes av Skånearkeologi.

Topografi och fornlämningsmiljö

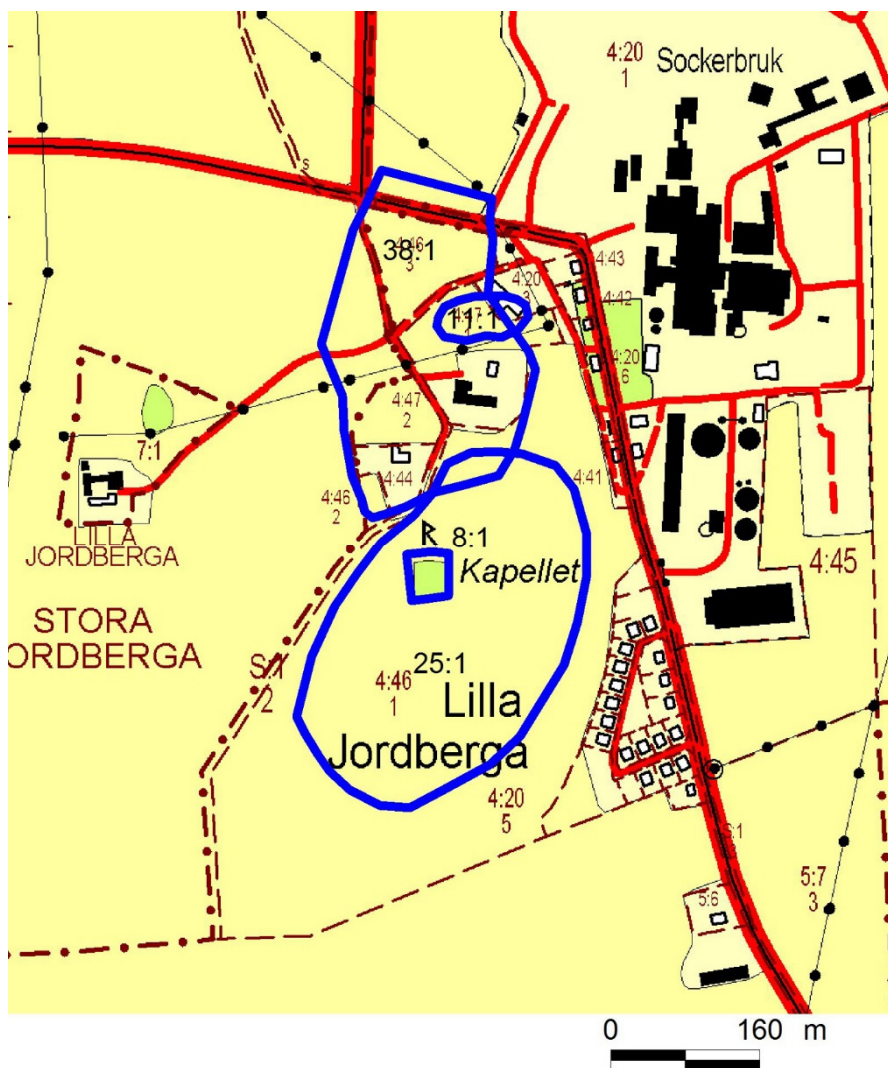
Det planerade huset kommer att ligga på mark som sluttar svagt mot öster och som har varit bevuxet med ett antal större träd. Enligt nuvarande ägaren, Anders Persson, har där tidigare stått ett hus som ska ha rivits på 1940-talet. Lilla Jordberga 4:47 ligger på platsen för gård nr 4 enligt enskifteskartan från 1818. Samma karta visar också att gård nr 4 gränsar till ängsmark i öster. På 1767 års storskifteskarta utgör den norra delen av denna ängsmark en damm.

I samband med en arkeologisk utredning steg 2 år 2013 för en gasledning mellan Jordberga och Trelleborg berördes norra delen av bytomten. Vid utredningen framkom 5 gropar, 4 stolphål och 2 diken. (Kronberg 2013).

Söder om bytomten ligger Källstorp 8:1 som är registrerad som Hög med en diameter av 15 m och en höjd av 1,2 m med enstaka stenar i ytan. En lokal sägen säger att det har funnits en kyrka på platsen vilket har ett visst stöd i arkivalierna.

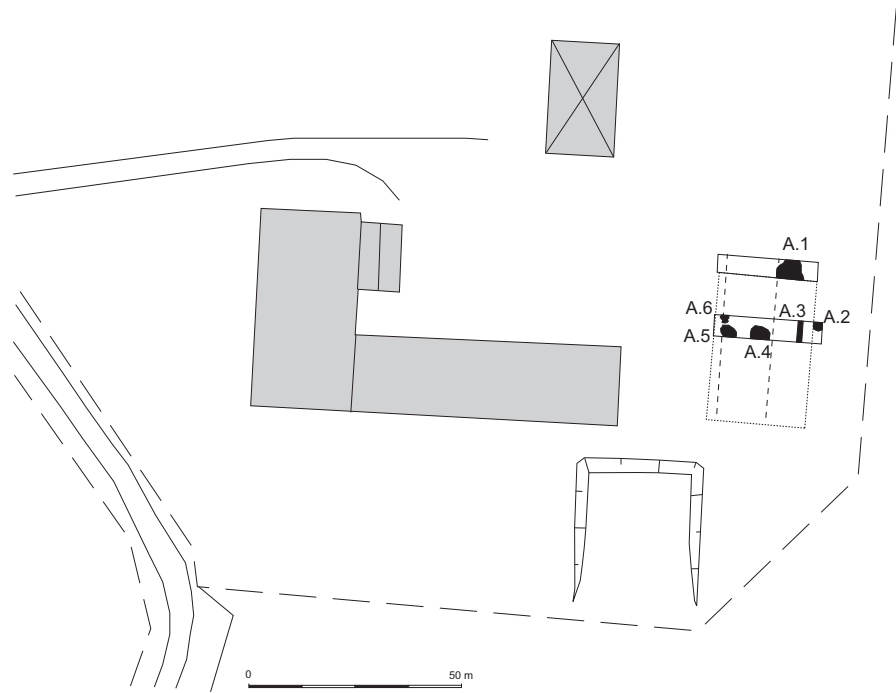
Källstorp 11:1 utgörs av en fyndplats för förkommet föremål av ben.

Källstorp 25:1 är en boplats med en ungefärlig utsträckning av 400 x 250 m. I matjorden förekommer sparsamt med bearbetade flinta.

Figur 3. Karta över Lilla Jordberga med de i texten omnämnda fornlämningsmiljöerna markerade med blå linje. Lilla Jordberga 4:47 är fastigheten strax söder om 11:1.

Figur 4. De två sökschakten och anläggningarna inlagda på nybyggnadskartan. De streckade linjerna i nord-sydlig riktning visar syllstensraderna efter det sentida huset. Den prickade linjen anger det planerade husets utsträckning

Undersökningsresultat

Schaktningsarbetet inleddes med att ett antal stubbar från stora träd grävdes upp. De djupa hålen undersöktes efter fynd eller kulturlager. I några av hålen efter stubbarna kunde ett tunt kulturlager skönjas.

Efter att stubbarna hade grävts upp var det tänkt att avbanningen skulle påbörjas men då lastbil var beställd till nästföljande dag föreslogs att vi i stället skulle dra två sökschakt, dvs. i praktiken omvandla schaktningsövervakningen till en reguljär förundersökning med hänsyn till de fåtaliga fynden och begränsade förekomsten av kulturlager samt för att hålla nere kostnaderna.

Två 12 respektive 13 meter långa schakt med en bredd av ca 2,5 meter drogs inom ytor som inte varit utsatta för stubbrytning. Det innebar att det ena schaktet hamnade precis utanför själva den planerade byggnadskroppen.

I de två sökschakten framkom sex anläggningar och ett tunt ca 0,1–0,2 meter tjockt kulturlager. Inga fynd påträffades i schaktmassorna. Förutom anläggningarna och kulturlagret framkom två syllstensrader i nord-sydlig riktning efter det hus som enligt fastighetsägaren revs på 1940-talet. Ett enklare avlopp bestående av ”Höganäsrör” och en slambrunn påträffades också.

De sex anläggningarna utgjordes av 2 gropsystem (anl.1, anl.6), 1 grop (anl.2) 1 brunn (anl.4), 1 dike (anl.3) samt en trolig grop (anl.5).

Samtliga anläggningar provgrävdes med spade och/eller skärslev. Schakt och anläggningar mättes in manuellt utifrån de utsättningskäppar som markerade det planerade husets läge. Brunnen (anl.4) gick inte att gräva i botten då det redan efter några decimeter började bli vattenfyllt. I kanten av brunnen påträffades två skärvor av yngre rödgods. I norra schaktet var schaktdjupet 0,5–0,6 m jämfört med 0,6–0,9 m i det sydliga schaktet.

Undersökningsområdet ligger sannolikt i utkanten av den gamla byn vilket indikeras av gropsystemen, den fortfarande vattenförande brunnen samt enskiftes och storskifteskartorna.

	Typ	Fyllning	Djup (m)	Unders. del	Fynd
Anl.1	Gropsystem	Brunsvart lerig silt	0,3–0,4	0,5 x 0,5 m	
Anl.2	Grop	Brunsvart lerig silt	0,2	Hela	Tegel, griskäke
Anl.3	Dike	Brunsvart lerig silt	0,05	Grävt ut 0,2 m	
Anl.4	Brunn	Brunsvart lerig silt	>0,5	Grävt halva 0,5 m	Yngre rödgods
Anl.5	Grop	Gråbrun lerig silt	>0,5	Spadstick 0,5 m	
Anl.6	Gropsystem	Brunsvart lerig silt	0,05–0,1	Grävt ut hela	

Figur 5. Bilden visar det nordliga schaktet. Fotot är taget från väster.

Figur 6. Bilden visar det sydliga schaktet. Fotot är taget från väster.

Referenser

Litteratur

Kronberg, O. 2013. Gasledning mellan Jordberga och Trelleborg. Arkeologisk utredning steg 2. UV Rapport 2013:123.

Kartmaterial

Storskifteskarta från 1767

Enskifteskarta från 1818

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer 431-11780-2014
Skånearkeologis diarienummer 201417
Inventarienummer LUHM 32430

Län Skåne
Kommun Trelleborg
Socken Källstorp
Fastighet Lilla Jordberga 4:47
RAÄ-nummer 38:1

Ekonomiska kartans blad 61D 4j SO
Koordinatsystem Sweref 99 TM
N 6141687
E 398356
M ö.h. 40

Fältarbetstid 2014-06-02
Antal arbetsdagar 1
Antal arkeologtimmar 6

Exploateringsyta 216 m²
Undersökt yta 62,5 m²

Projektansvarig Per Sarnäs
Uppdragsgivare Aerosupply Scandinavia AB

Kostnader, arkeologi

Fältarbete: 3 900:-
Rapport: 4 550:-
Tryck: 1 000:-
Resor: 320:-
Summa: 9 770:-